

Kultura slova v právnickém studiu. Jedním z problémů, jenž musí být řešen při reformě právního studia je poskytnouti mladým právníkům možnost, aby dovedli plně uplatnit výsledky svého studia. Dobrý právník musí být dobrým řečníkem. Nemyslím tímto slovem řečníka táborevého, ale jde tu o to, aby každý právník dovedl dát svému projevu náležitou a přesvědčivou formu.

Třebas je zmíněná zásada všeobecně známa i adeptům práva i jejich učitelům, vidíme přece, že je stále zanedbávána. Vychází se u nás z přesvědčení, že není třeba nějak zvláště hledět na formu řeči, *rem tene, verba sequuntur*. Na druhé straně pak ti, kdož dle své povahy hodně mluví, jsou designovanými advokáty; ti ostatní se někde uchytí, kde není třeba zvláštních schopností konverzačních. Tak se dnes vulgo mluví o mladých právnících. Neuvažuje se však, že právník v jakémkoliv povolání musí být obratný ve vyjadřování a že musí vždy dbát stručnosti a jasnosti projevu. A neuvažuje se dále, že umění řečnické je umění, získané prací a že řečníkem a pohotovým debatérem je možno se státi.

Dnes poukazuje se i z kruhů neprávnických na úpadek řečnictví u nás (srv. článek prof. A. Nováka v Parlamentě), nehledají se však cesty k nápravě. Politické organizace pořádají hlavně před volbami řečnické kursy a tím je o řečnictví postaráno. O toto řečnictví však také nejde.

Na právnických fakultách není dnes příkladu ani pomoci. Neechceme jim ovšem vzít dekorum ústavů vědeckých, pokládáme však za velmi účelné, aby i zde byla poskytnuta možnost i v tomto ohledu se vzdělávati. Studium právníké je dnes upraveno tak, že se mnoho v paměti ukládá, ale málo vydává; to je okolnost, na níž se právem poukazuje i jako na překážku rozsáhlejší paměti. Schází tu příležitost ke kontrole vědomostí, bystření v úsudku, získání vhodné formy řeči a dokonalosti slova. Semináře mají v tomto ohledu přece jen vliv malý, majíce v několika málo týdenních hodinách sledovati několik různých cílů a jsouce omezeny na malý kruh zájemníků. Je tedy právník v tomto ohledu odkázán úplně na sebevzdělání, které byt bylo pečlivé a vedlo k výsledku, přece vyžaduje ještě praxe v prostředí mu blízkém.

Zdá se nám tedy nezbytno, aby se i o této věci uvažovalo při nové úpravě právního studia. — Zdá se pak, že nejvhodnější formou nápravy byla by tu forma praktik, zejména jak se někde vyvinula, kde jest účastníkům hájiti protivná mínění konkrétních právních sporů. Tato praktika neodrazovala by široké kruhy posluchačstva teoretičností seminářů a vedle hlavního cíle cvičiti schopnost aplikovati obecné normy na praktické případy dosahovalo by se snadno i cíle, o němž mluvíme. Tato praktická cvičení bylo by rozšířiti co nejvíce a nemusili by je vždy řídit profesori a docenti, nýbrž i assistenti.

Ský.

Dr. Augustin Popelka, prezident nejvyššího soudu Československé republiky dožil se v těchto dnech sedmesátého výročí narozenin. Vzpomínáme jeho záslužné činnosti zejména organisátorské, kterou věnoval nejvyšší naší instanci soudní, vytvořiv ihned po převratu nejvyšší soud nejprve v Praze, pak po přesídlení v Brně. Jeho významná osobnost právníká byla také uznána svého času povoláním za ministra spravedlnosti.

V.

P. J. Novgorodcev. In memoriam. Minulý měsíc zemřel v Praze vynikající ruský vědec, profesor ruské právníké fakulty v Praze prof. Novgorodcev. Pavel Ivanovič Novgorodcev narozen r. 1866 v Bachmutě studoval v Jekatěrinoslavi a v Moskvě. R. 1897, když pobyl před tím v cizině, obdržel hodnost magistra státního práva na universitě v Moskvě. Byla to jeho vědecká práce »O historické škole právníké«, na základě které této hodnosti dosáhl. R. 1902 dosáhl pak hodnosti doktora státního práva, podav práci »Kant a Hegel v jejich učení o právě a státu«. Novgorodcev mezi tím přednášel na universitě moskevské, kdež stal se r. 1903 mimořádným profesorem. Kromě řady menších statí, napsal ještě Novgorodcev r. 1900 dílo »Krise současného poznání právního«